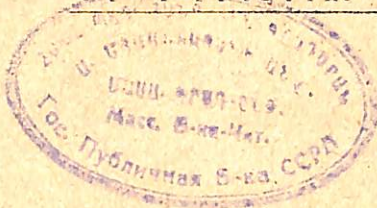

492
2379

Խ Ս Է Մ

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐԻ ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԿՈՄԻՍԱՐԻԱՏ

Պրակտիկական դասընթացի, միացիվ.

«ՅԵՐԿՐՈՐԴ ՀՆԳԱՄՅԱԿԻ
ՓՈԽԱՌՈՒԹՅՈՒՆ»

(ԱՌԱՋԻՆ ՏԱՐՎԱ ԲԱԺԻՆ)

ՆՅՈՒԹԵՐ ԶԵԿՈՒՑՈՒՄՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ ԲԱՆՎՈՐԱԿԱՆ
ԺՈՂՈՎՆԵՐՈՒՄ, ՔԱՂՈՐԵՐՈՒՄ ՑԵՎ ՄԱՍՍԱՆՅԱԿԱՆ
ԲԱՑԱՏՐԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ՀԱՄԱՐ ՔԱՂԱԲՈՒՄ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ՀՍԽՀ ՖԻՆԺՈՂԿՈՄԻՏԻ

ՅԵՐԵՎԱՆ

1933

ԱՌԱՋԻՆ ՀՆԳԱՄՏԱԿԸ ԿԱՌՈՒՅՎԱԾ Ե ԻՐ
ՊՐՈԼԵՏԱՐԱԿԱՆ ՀԱՇՎՈՎ

1. ԽՍՀՄ բանվոր դասակարգը կոմունիստական կուսակցության և նրա լենինյան կենտկոմի ղեկավարությամբ, գլխավորությամբ ընկ. Ստալինի հաղթականորեն ավարտեց հնգամյակը 4 տարում: Առաջին հնգամյակի վճռական հաջողությունները — արտա-հայտվեցին նրանում, վոր կառուցված և սոցիալիստական եկոնոմիկայի հիմնաքարը, ԽՍՀՄ հետամնաց ագրարային յերկրից վերածվեց առաջավոր ժամանակակից տեխնիկայով զինված հզոր ինդուստրիալ յերկրի, Դնեպրոգեսի, Մադնիստոստրոյի, Կուզնեցկստրոյի, խոշոր ավտոտրակտորային, ավիային, մետալուրգիական, մեքենաշինարարական արդյունաբերության քիմիական, ալյումինիական հսկաների — կոմբինատների և այլնի յերկրի:

Սոցիալիստական ինդուստրացման և կոլեկտիվացման Լենինյան քաղաքականությունն ապահովեց կոլխոզային և սովխոզային շինարարության հաղթանակը և դասակարգային թշնամու ու նրա գործակալների աջ և «ձախ» ոստրտունիզմի ջախջախումը քաղաքում և գյուղում: ԽՍՀՄ վերածվեց ամենալավ գյուղատնտեսական տեխնիկայով զինված աշխարհիս ամենախոշոր հողագործական յերկրի, ամբողջ ժողովրդական տնտեսության սոցիալիստական վերակառուցումն ավարտելու համար ստեղծված և սեփական ինդուստրիալ բազա: Հնգամյակի հանրադրումարում մեր յերկրը վերածվեց տնտեսագետ անկախ և պաշտպանունակության տնտեսության հզոր յերկրի: Առաջին հնգամյակի հաղթանակն ավարտումն ապահովեց սոցիալիզմի լրիվ հաղթանակը ԽՍՀՄ-ում:

2. Հնդամյա պլանի իրադրծումը պահանջեց հրա-
կայական դրամական միջոցներ ժողովրդական տնտե-
սության բոլոր ճյուղերը ֆինանսավորելու համար և
հատկապես հնդամյա պլանի հիմնական ողակը— ծանր
ինդուստրիան, նրա միջոցով մեքենայինարարությունը :
Ծանր ինդուստրիայի ամբողջ հնդամյա պլանի ֆի-
նանսավորումն ապահովելու համար, խորհրդային իշ-
խանությունն ուներ մի ճանապարհ— դա շինարարու-
թյունն էր իր սեփական պրոլետարական հաշվով, կու-
սակցությունը դիտեր, թե ինչ ճանապարհով և կառուց
վել ծանր ինդուստրիան Սնդկիայում, Գերմանիայում,
Ամերիկայում: Նա դիտեր, վոր այդ յերկրներում
ծանր ինդուստրիան կառուցվել և կամ խոշոր փոխա-
ռությունների ոգնությամբ, կամ այլ յերկրները թա-
լանի յեղծարկելու միջոցով, կամ թե և այս և այն
ճանապարհներով միաժամանակ :

Կուսակցությունը դիտեր, վոր այդ ճանապարհնե-
րը փակ են մեր յերկրի համար. ապա ինչ էր նա հաշվի
առնում :

Նա հաշվի յեր առնում այն դրությունը, վոր ունե-
նալով խորհրդային իշխանություն և հենվելով հողի
ազգայնացման, արդյունաբերության, տրանսպորտի,
քանկերի, առեվտրի վրա, մենք կարող ենք անցկացնել
խոշորագույն ուժիմ նրա համար, վորպեսզի կուտա-
կենք ծանր ինդուստրիայի վերականգման և դարգաց-
ման համար անհրաժեշտ բավականաչափ միջոցներ :

Կուսակցությունն ուղղակի ստում էր, վոր այդ
դործը կպահանջե լուրջ զոհեր և վոր մենք պիտի տանք
այդ զոհերը բացահայտորեն և դիտակցորեն, յեթե ու-
ղում ենք հասնել նպատակի :

Կուսակցությունը խնդիր էր դրել բարձրացնել այդ
դործը մեր յերկրի ներքին ուժերով, առանց դրսի
ստրկական վարկերի և փոխառությունների (Ստալին) :

Անցկացնելով պետական միջոցների ծախսման մեջ
խստագույն տնտեսում, ամեն կերպ ոգտադործելով
տնտեսության խորհրդային սխտեմայի հսկայական
առավելությունները և հենվելով բանվոր դասակարգի

աճող վերելքի և ակտիվության, ծավալվող սոցիալիս-
տական մրցության և հարվածախուժութան վրա, մենք
ձեռք բերեցինք այն, վոր առաջին հնդամյակը 4 տա-
րում կառուցված և սեփական սոցիալիստական կուտա-
կումների հաշվին, մեր հնդամյակի ֆինանսավորման
գործում փոխառությունների և խնայողությունների
միջոցով տասնյակ միլիոնավոր աշխատավորության
անմիջական մասնակցության հաշվին :

3. Առաջին հնդամյակի սոցիալիստական շինարա-
րության ֆինանսավորումն արտահայտվեց 116 մի-
լիարդ ռուբլի գումարով, ամբողջ հնդամյակի համար
նախատեսված 86 միլիարդ ռուբլու փոխարեն : Կու-
սակցան հիմնական աղբյուրներն էլին :

1. Համայնացրված տնտեսության կուտակումները :

2. Հատկացումներ պետության ոգտին յերկրի ա-
ճող ապրանքաշրջանառության յեկամտի մասից :

3. Ազգաբնակչության միջոցների մոբիլիզացիան,
հատկապես խորհրդային պետության փոխառություն-
ներում աշխատավորության ակտիվ մասնակցության
և աշխատանքային խնայողությունների ուղղությամբ
(ավանդներ խնայդրամարկղում) :

Հնդամյակի չորս տարվա ընթացքում, բնակչու-
թյան միջոցների մոբիլիզացիայի պլանը կատարվել է
21,6 միլիարդ ռուբլու գումարով (18,6 % , ֆինանսա-
վորման— 116 միլիարդ ռուբ. ընդհանուր գումարի
նկատմամբ) :

Առաջին հնդամյակում (4 տարվա և 1930 թ. հա-
տուկ յեռամսյակի 3 ամսվա համար) ազգաբնակչու-
թյան մեջ տեղավորված պետական փոխառություննե-
րի պլանը կատարվել է 5,863,1 միլիոն ռուբլով, հըն-
դամյա պլանով նախատեսված 3,116,5 միլիոն ռուբ-
լու փոխարեն :

Առաջին հնդամյակում փոխառության պլանային
առաջադրանքների, ինչպես և ազգաբնակչության մի-
ջոցների մոբիլիզացիայի պլանի հաջող դերադանցումը
ադահովվում էր բանվոր դասակարգի, կոլտնտեսական

դյուղացիութեան և աշխատավորական լայն մասսաների յեկամուտները անընդհատ աճումով և խորհրդային էլիտանութեան ֆինանսական միջոցառումների, նրանց ակտիվ աջակցութեամբ:

Հնդամյակի 4 տարում ժողովրդական յեկամտի 24 43 միլ. ուղւրուց—45 միլիարդ ուղւրուց ավելի աճելուն դուրնից, բանվոր դասակարգի թիվն աճել է 2 անգամ, 1928 թ. համեմատութեամբ և զգալիորեն մեծացել է ժողովրդական յեկամտի մեջ բանվոր դասակարգի մասը:

Յերկրի հաբտացման և ժողովրդական յեկամտից սոցիալիստական շինարարութեան ֆինանսավորման համար նշանակալից հատկացումների աճի հնարավորութիւնը ԽՍՀՄ աշխատավորութեան նյութական և կուլտուրական մակարդակի անընդհատ աճման հետ միաժամանակ վերջովում է նրանով, վոր մեզ մոտ՝ «ժողովրդական յեկամտի բաշխումը կատարվում է, վոչ թե չահագործող դասակարգերին և նրանց բաղմամաթիւ պարագիտային սպասավորների հարստացման, այլ բանվորների և գյուղացիների նյութական դրութեան սիստեմատիկ բարձրացման և գյուղում և քաղաքում սոցիալիստական արդյունաբերութեան ընդլայնման չահերից յեխելով» (Ստալին):

4. Առաջին հնդամյակի (4 1/4 տարվա) ընթացքում միայն արդյունաբերութեան մեջ ընդգրկվել է 23 միլիարդ 300 միլիոն ուղւրի, այդ թվում ծանր արդյունաբերութեան («Ա» խմբի) մեջ ներգրավվել է 20,1 միլիարդ ուղւրի:

Աղքաքնակութեան միջոցների ներգրավումն այդ ժամանակի համար կազմում էր 21 միլիարդ ուղւրուց ավելի:

Այդպիսով լայն մասսաների մասնակցութեամբ սոցիալիստական շինարարութեան մեջ իրենց միջոցներով և յեկամուտներով հալստար է ծանր արդյունաբերութեան մեջ հսկայական կապիտալ ներդրումների ընդհանուր գումարին: Առաջին հնդամյակում գյուղատնտեսութեան սոցիալիստական սեկտորի մեջ ներգրավվել է

15,700 միլիոն ուղւրի, դրանից 12,700 միլիոն ուղւրի է հաշիվ պետութեան, այդ թվում 9,4 միլիարդ ուղւրի հիմնական ներդրումները՝ հնդամյա պլանով նախատեսված 7,2 միլիարդ ուղւրու փոխարեն: Սոց-կուլտուրական շինարարութեան համար (հիվանդանոցներ, դպրոցներ, ակումբներ և այլն) մասհանված էր 25 միլիարդ ուղւրի հնդամյակի համար պլանով նախատեսված 20,9 միլիարդ ուղւրու փոխարեն:

Հնդամյակի հանրագումարում մենք ձեռք բերեցինք այն, վոր մեզ մոտ ստեղծված է՝ սե մետալիզդիան — յերկրի ինդուստրացման հիմքը, տրակտորային արդյունաբերութիւնը, ավտոմոբիլային արդյունաբերութիւնը, ժամանակակից քիմիական արդյունաբերութիւնը, ժամանակակից դյուղատնտեսական մեքենաշինարարութիւնը, ավիացիոն արդյունաբերութիւնը, ստեղծված է աշխարհում ամենախոշոր ելեքտրական եներգիայի, նավթային արտադրանքի և ածխի արտադրութիւնը, ստեղծված է նոր ածխամետալուրգիական բազա արեւելքում:

Մեր յերկրի հյուսիսում, տեքստիլ արդյունաբերութեան միակ բազայի փոխարեն մոտ ժամանակներում կունենանք 2 նոր բազաներ Միջին Ասիայում և Արեւմտյան Սիբիրում:

«Յեվ մենք վոչ միայն ստեղծեցինք արդյունաբերութեան այդ նոր հսկայական ճյուղերը, այլև մենք նրանց ստեղծեցինք այն մասշտաբով և այնպիսի չափերով, վորոնց առաջ նսեմանում են յեվրոպական ինդուստրիայի մասշտաբները և չափերը» (Ստալին):

ԽՍՀՄ-ն հնդամյակի հանրագումարով դրաւից՝

Տրակտորների արտադրութեամբ	1-ին տեղն աշխարհում
Դյուղատնտ. մեքենաշինարարութեամբ	1-ին տեղն աշխարհում
Կոմբայնների արտադրութեամբ	1-ին տեղն աշխարհում
Հնդհանուր մեքենաշինարարութեամբ	1-ին տեղը Յեվրոպայում և 2-րդ տեղն աշխարհում

Ըստ Թուշի

Ըստ ելեկտրո-եներգիայի

Ըստ նավթի

Ըստ տորֆի

Ըստ ածուխի

Ըստ քիմիայի

1-ի հետքը Յեվրոպայում

և 2-րդ տեղն աշխարհում

3-րդ տեղը աշխարհում

1-ին տեղը Յեվրոպայում

և 2-րդ տեղն աշխարհում

1-ին տեղն աշխարհում

4-րդ տեղն աշխարհում

4-րդ տեղն աշխարհում

Գյուղատնտեսության բնադավառում 3 տարվա ընթացքում ստեղծված և 200 հազար կոլտնտեսություններից ավելի, վորոնք ընդգրկում են գյուղական տնտեսությունների 60 %-ից ավելին, ընդգրկելով գյուղական ամբողջ տարածությունների 70 %-ից ավելին:

Ստեղծված և մոտ 5.000 խորհրդային տնտեսություն: Ներկայիս հացի տարեկան մթերումը 2 անգամից ավելի գերազանցում է այն ժամանակաշրջանի հուցամթերման չափից, յերբ գյուղում գերակշռում էր անհատական գյուղական տնտեսությունը և կուլակային տնտեսության մասի ներկայությունը:

«Կուսակցությունը ձեռք բերեց այն, վոր կուլակությունը վորպես դասակարգ ջախջախվեց, լթեկուզ և չվերջացվեց, աշխատավոր գյուղացիությունը ազատված է կուլակային ճորտությունից և շահագործումից և խորհրդային իշխանությունը ունի ամուր տնտեսական բազա գյուղում, կուլեկտիվ տնտեսության բազան:

Կուսակցությունը ձեռք բերեց այն, վոր ԽՍՀՄ-ն արդեն վերափոխված է մանր գյուղացիական տնտեսության յերկրից, աշխարհում ամենախոշոր գյուղատնտեսական յերկիրը» (Ստալին):

Ժողովրդական տնտեսության բոլոր բնադավառներում իշխում է սոցիալիզմի սկզբունքը և այնտեղից արտաքույժ են կապիտալիստական ելեմենտները: Համաշխարհային պատմական նշանակություն ունեցող առաջին հնգամյակը կառուցված է ի հաշիվ բանվոր-

ների և կոլտնտեսականների միլիոնավոր մասսաների մեծագույն հերոսություն, անձնագոհություն և կոալարություն գլխավոր գծի անձնվիրություն, ի հաշիվ բանվոր դասակարգի առաջավոր մասի հարվածայնություն և ենտուղիազմի, ի հաշիվ աշխատավոր մասսաների պրոլետարական պետություն առաջին հնգամյակի շինարարություն հսկայական պլանների սեփական ֆինանսավորման, ի հաշիվ սեփական սոցիալիստական կուսակումների, իրենց սեփական պրոլետարական հաշիվով:

2

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՃԳՆԱԺԱՄԸ ԿՈՐԾԱՆԵՑ
ԿԱՊԻՏԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՅԵՐԿՐՆԵՐԻ ՖԻՆԱՆՍՆԵՐԸ,
ԿԱՍԱՍՏՐՈՖԻԿ ԿԵՐՊՈՎ ՎԱՏՈՐԱՅՐԵՑ ԱՇԽԱՏԱՎՈՐՈՒԹՅԱՆ ՆՅՈՒԹԱԿԱՆ ԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

5. Այն ժամանակ, յերբ ԽՍՀՄ առաջին հնգամյակի ժամանակաշրջանում հսկայական քայլերով գնում էր նոր սոցիալիստական շինարարության վերելքը և ծավալված շինարարության պաֆոսը, ծնվում էին նոր կառուցումների հերոսները և հարվածայինները, գործադրվությունն իսպառ վերացված էր, արդյունաբերությունն անցել էր 7-ժամյա բանվորական օրվա, կապիտալիզմի յերկրներում, ինչպես ՀԱՄՆ, Անգլիայում, Գերմանիայում և այլն, գնում էր արտադրության անընդհատ անկում, վորը 1932 թ. հասավ

Արդյունաբերության բնադավառում ՀԱՄՆ— 1925 թ. համեմատությամբ 56 %-ի, Անգլիայում— մինչ 80 %-ի, Գերմանիայում— մինչ 55 %-ի, Լեհաստանում— մինչ 52 %-ի:

Գյուղատնտեսության բնադավառում: Հիմնական հաց արտադրող կապիտալիզմի յերկրներում ցանքային տարածությունները կրճատվել են 8—10 %-ով, ՀԱՄՆ բամբակի ցանքի տարածությունը կրճատվել է 15 %-ով, շաքարի ճակնդեղը Գերմանիայում և Չեխո-

Սյուվակիայում— 22—30 %-ով, կապիճատ Լիտվայում և Լատվիայում 25—30 %-ով:

Գործադրելիության կատաստրոֆիկ աճումը ՀԱՄՆ-ում, ըստ պաշտոնական տվյալների 1932 թ. վերջում հասել էր 12 միլիոն մարդու, Անգլիայում, նույնպես ըստ պաշտոնական տվյալների (վորոնք սովորաբար փոքրացվում են բոլոր կապիտալիստական յերկրներում), գործազուրկների քանակը 1928 թվին աճել է 1.290 հազարից մինչ 2,8 միլիոն մարդ. 1932 թ., Գերմանիայում գործազուրկների աճումն է 1928 թ. 1.376 հազարից մինչ 6,5 միլիոն, 1932 թ. մինչ 9 միլիոնի ներկա տարում, Ֆաշիստական ռեժիմի ժամանակ. զբաղված բանվորների ամբողջ թվի համեմատությամբ գործազուրկների %-ը կազմում է՝ Անգլիայում— 23 %, Գերմանիայում— 33 %, ՀԱՄՆ— 34 % Կամ այլ խոսքով ասած յուրաքանչյուր 3—4 աշխատողին ընկնում է մեկ գործազուրկ:

Բացահայտ փոքրացված տվյալների համաձայն, մի շարք կապիտալիստական յերկրներում գործազուրկների թիվը դեբաղանցել է 30 միլիոնից:

Միաժամանակ կատարվում է բանվորների աշխատավարձի սխտեմատիկ իջեցում, վորը 1932 թ. միայն Գերմանիայում հասել է 50 %-ի 1928 թ. համեմատությամբ: 1929 թ. համեմատությամբ ՀԱՄՆ աշխատավարձի ֆոնդի կրճատումը կազմում է 47 %:

Բանվորների ապահովագրման ֆոնդի կրճատումը կամ լրիվ բացակայությունը ել ավելի յե ուժեղացնում աղքատությունը և անապաստանությունը:

Կապիտալիստական յերկրներում լավ չի նաե աշխատող բանվորի դրուժյունը: Նրա աշխատավարձը կրճատված է, ել ավելի յե ուժեղացնում չահագործումը, չկա վոչ մի համոզվածություն վաղվա որվան համար, բոլորովին հակառակն է ԽՍՀՄ-ի բանվորների դրուժյունը:—

«Արտասահմանում բանվորը ճնշված է կապիտալիզմի կողմից, նա չգիտե ինչ է սպասում նրան վաղը,

կարող է պատահել, վոր նրան վաղը հեռացնեն, նրա կինը և յերեխաները կմնան սոված»:

Իսկ մեզ մոտ բանվորը չատ բան ունի՝ նրա յերեխաները պիտենական ջոկատումն են, նրա կինն աշխատում է, ինքը կարող է զնալ ակումբ, սովորել, հանդըստանալ: Մի քանի ընտանիքներում, ուր առաջ աշխատում էր մի մարդ, այժմ աշխատում է յերկուսը, յերեքը:

Յուրաքանչյուր բանվոր ու յեկտիվորեն զբում է իրեն նյութական դրուժյան բարելավումը (Լ. Կադանովիչ): Սովը, աղքատությունը և ավերումը վորպես գյուղատնտեսական ճգնաժամի հետեվանը ընդգրկել են կապիտալիստական յերկրների գյուղատնտեսական աշխատավորական մասսաները: Բոլոր յերկրների կապիտալիստները ճգնաժամից յեղ են փնտռում բանվորական դասակարգի ել ավելի չահագործման մեջ, կապիտալիստների բանակում սպառազինման համար կատաղի պայքարի, դեռ չեղած ըստ չափերի և սարսափների նոր իմպերիալիստական պատերազմի տենդային նախապատրաստման, առաջին հերթին ԽՍՀՄ դեմ պատերազմի մեջ:

Չնայած կապիտալիստական յերկրների աշխատավոր բնակչուժյան յեկամուտների խիստ անկման և այդ յերկրների բյուջեներում դեֆիցիտների զգալի ավելացման (ամերիկական բյուջեի դեֆիցիտը կազմում է 1930—31 թ. 903 միլիոն դոլար, 1931—32 թ.— 2,885 միլիոն դոլար, Ֆրանսիական բյուջեի դեֆիցիտը 1930—31 թ. կազմում է 3,2 միլիարդ ֆրանկ, 1931—32 թ.— 5,6 միլիարդ ֆրանկ) բյուջեներից և պետական փոխառություններից հսկայական գումարներ ծախսվում են զբահանավերի, ավիացիայի, հեռու հարվածող թնդանոթների ու մահացու զենքերի այլ տեսակի ձևերի վրա: Մի շարք յերկրներում (Լեհաստան, Ֆրանսիա և այլն) ռազմական նպատակների համար ծախսերը հասնում են ամբողջ բյուջեի մոտ 2/3-ին:

Կապիտալիստական պետությունների բանվոր դա-

սակարգը, աշխատավոր դյուղացիութիւնն ասելով թյամբ են վերաբերվում դեպի կապիտալիզմը: Կապիտալիստների կողմից անցկացվող փոխառութիւնները չեն հանդիսանում աշխատավորութեան լայն մասսաների աջակցութեան:

Գերմանական Փաշիգմը Հիտլերի գլխավորութեամբ ծծում է Գերմանիայի աշխատավորութեան վերջին յեկամուտները նրա համար, վորպեսզի սպառազինի Փաշիստներին բանվորների դեմ և ցույց տա Ֆինանսական ոգնութիւնն սնանկացած խոշոր կալվածատերերին, բանկիրներին և արդյունաբերողներին: Միայն քիչ ժամանակ առաջ, արեւելեյան Պրուսիայի ամենախոշոր կալվածատերերը ստացան գերմանական կառավարութիւնից 1 միլիարդ ռուբլուց ավելի սուբսիդիա, այն ժամանակ, յերբ Արևելեյան Պրուսիայի դյուղացիական տնտեսութիւնը հանվում էր աճուրդի պարտքի դիմաց:

ՀԱՄՆ-ի, Փրանսիայի, Անգլիայի և այլ կառավարութիւնները խոշոր Ֆինանսական ոգնութիւն են ցույց տալիս սնանկացած բանկիրներին, խոշոր ֆերմերներին և արդյունաբերողներին: Նույն ժամանակում այդ յերկրներում տիրում է սովը, աղքատութիւնը, անապատանութիւնը և մանկական մահացութիւն բանվորների և դյուղացիների մեջ:

ԽՍՀՄ աշխատավորութեան սեփական աշխատանքով, առանց դրաի ոգնութեան և ճորտութեան ձեռք բերված մեր հնգամյակի հաջողութիւնները, ամրացնելով մեր յերկրի աշխատավոր մասսայի նյութական դրութիւնը, ներշնչում են նրանց մեջ կայտառութիւն և վստահութիւն վաղվա որվա համար, ստեղծում են յերկրորդ հնգամյակում անդասակարգ սոցիալիստական հասարակութիւն լրիւ կառուցման բոլոր պայմանները:

«Հնգամյակի հաջողութիւնները մոբիլիզացիայի են յենթարկում բոլոր յերկրների բանվոր դասակարգի հեղափոխական ուժերը՝ ընդդէմ կապիտալիզմի» (Ստալին):

ՈՒՐ ԵՆ ԳՆԱՑՆԸ ԽՍՀՄ ՓՈԽԱՌՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՑ
ՍՏԱՑՎԱԾ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ

6. Հնգամյակի 4 տարում ԽՍՀՄ աշխատավորութեան տասնյակ միլիոնները՝ տվեցին պետութեանը փոխարինարար 5 միլիարդ 863 միլ. ռուբլուց ավելի (1928—29 թ. 575,7 միլիոն ռուբլի, 1929—30 թ. և հատուկ յեռամսյակում—1072,5 միլիոն ռուբլի, 1931 թ.—1746,1 միլիոն ռուբլի և 1932 թվին—2468,8 միլիոն ռուբլի):

Առաջին հնգամյակի փոխառութիւններից ատանցված միջոցներով կառուցված են հարյուրավոր նոր գործարաններ, ֆարրիկաներ, ՄՏ-կայաններ, խորհանտեսութիւններ, բանվորական ախումբներ, հազարավոր նոր տներ բանվորների համար և այլն:

Տարեց-տարի աճել է պարտատոմսատերերի թիւը և իրենց աշխատավոր մասսաների պահանջով պետութեան կողմից լաց թողնված փոխառութիւնների գումարը

ՓՈԽԱՌՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	Դարտատոմսատերերի թիւը	Իրացման գումարը (միլ. ռուբլի)
Ինդուստրիալ ման 1-ին փոխառ.	6 միլիոն	200
» 2-րդ »	8 »	507
» 3-րդ »	10 »	823
Հնգամյակի չորս տարում	12 »	1072
Հնգամյակի 3-րդ վճռակ. տարի	33 »	2030
Հնգամյակի 4-րդ ավարտ. տարի	40 »	2710

Աղբաբնակչութեան առանձին խմբերի մասնակցութիւնը մեր մասսայական այդ փոխառութիւններում բնորոշվում է հետևյալ թվերով (միլ. ռուբլի):

	Ինդուստրացման 1-ին փոխառութիւն	Ինդուստրացման 2-րդ փոխառութիւն	Ինդուստրացման 3-րդ փոխառութիւն	«Հնգամյակը չորս տարում»		
				1-ին քառօրյ	2-րդ քառօրյ	3-րդ քառօրյ
Բանվորներ և ծա- ռայողներ	113	415	590	725	1448	1920
Գյուղացիներ , .	10	45	181	297	470	660
Այլ բնակչութիւն	77	47	57	60	112	130
Ընդամենը	200	507	823	1072	2030	2710

Բացի դրանից, մեր սոցիալիստական պլանները Ֆինանսավորման մեջ աշխատավորները մասնակցութիւն են իրենց խնայողութիւններով (ավանդներ խնայ-դրամարկդներով) :

40 միլիոն պարտատոմսատերերից, 30 միլիոն ա-վարդատուներ— այսպէս եւ աշխատավորութեան ոգ-նութիւնը խորհրդային կառավարութեան Ֆինանսա-կան միջոցառումներին :

7. Խորհրդային կառավարութեան փոխառութիւն-ներն անբաժան են սոցիալիստական շինարարութեան ընդհանուր խնդիրներից : Մեր փոխառութիւններն ամ-բողջութեամբ զնացել են նոր հսկաների շինարարու-թեան համար, արդյունաբերութեան, գյուղատնտեսու-թեան, կուլտուրական շինարարութեան բնադաւառում : Ինդուստրացման և հնգամյակի 4 տարում պայքարի ժա-մանակաշրջանի ընթացքում, յուրաքանչյուր բաց թող-նված փոխառութիւն արդարացնում եւ կոմունիստա-կան կուսակցութեան ղեկավարութեամբ բանվորական դասակարգի պայքարի հերոսական ետապները, ԽՍՀՄ-ում սոցիալիզմի հաղթանակի համար ընդդէմ իմ պերիալիստական գիշատիչների և յերկրի ներսում

նրանց դորձակալների վտանգութիւնների, ԽՍՀՄ-ում խաղաղ աշխատանքի համար :

ԽՍՀՄ Ժողովրդական տնտեսութեան ինդուստրաց-ման 1-ին փոխառութիւնը բաց եւ թողնել կառավա-րութեան կողմից 1927 թվին բազմահազար բանվորա-կան ժողովների առաջարկութեամբ ի պատասխան անգ-րիական բուրժուական Ֆինանսական բյուրոյային : Անգլիական անդամակառնները հույս ունեյին, վոր ին-դուստրացման քաղաքականութիւնը կկասեցվի, յեթե նրանք վերջ տան բոլոր տեսակի տնտեսական և ֆինան-սական հարաբերութիւններին ԽՍՀՄ-ի հետ : Ինդուստ-րացման 1-ին փոխառութիւնը միլիոնավոր աշխատա-վորութեան պատասխանն եր անգլիական կապիտալիստ-ների պրովակացիային և զուգընթաց ԽՍՀՄ Ժողո-վուրդների անխախտելի միասնութիւնը ԽՍՀՄ տնտե-սական անկախութեան և սոցիալիստական շինարարու-թեան պայքարի համար :

Ինդուստրացման 2-րդ փոխառութիւնը բաց եւ թողնել ԽՍՀՄ կառավարութեան կողմից 1928 թ. բան-վորների և աշխատավոր գյուղացիութեան պահանջով, ի պատասխան շախտայի վնասարարութեան, վորը պատրաստում եր մեր Միութեան տնտեսական հզորու-թեան ջլատումը և իմպերիալիստների պատերազմը ԽՍՀ Միութեան դեմ :

Ինդուստրացման 3-րդ փոխառութիւնը— 1929 թվին : Իմպերիալիստները պրովակացիայի յենթարկե-ցին կոնֆլիկտը Հեռավոր Արեւելքում ԽՍՀՄ-ի հետ : Ամբողջ յերկրով անցավ հուզմունքի և բողոքի հոսան-քը ընդդէմ իմպերիալիստների պրովակացիայի : Ի պա-տասխան այդ պրովակացիաներին բանվորների բազ-մահազար ժողովները պահանջներ եյին դնում, սոցիա-լիստական ինդուստրացման փոխառութեան բաց թող-ման մասին :

«Հնգամյակը 4 տարում» փոխառութիւնը բաց եւ թողնել 1930 թ. Մոսկւայի և Լենինգրադի բանվոր-ների նախաձեռնութեամբ, հնգամյա պլանը չորս տա-րում հաջող ավարտելու համար :

«Հնգամյակի 3-րդ վճռական տարի» փոխառությունը բաց է թողնվել 1931 թ. ելեքտրոգործարանի (Մոսկվա) և այլ ձեռնարկությունների բանվորների նախաձեռնությամբ, համաշխարհային—պատմական խնդրի՝ մեր յերկրի սոցիալիստական եկանոմիկայի հիմքի կառուցման ավարտումը հաջող լուծելու նպատակով:

«Հնգամյակի 3-րդ, վճռական տարի» փոխառությունը բաց է թողնվել 1932 թ. Մոսկվայի անվան (նախկին Մմե) ավտոգործարանի և այլ ձեռնարկությունների բանվորների նախաձեռնությամբ, հնգամյակի 4 տարում հաջող ավարտելու նպատակով:

ԽՍՀՄ-ի փոխառությունների անբաժանելի կապը մեր յերկրի տնտեսական խնդիրների հետ, լրիվ ոժանդակությունը և փստահություններ դեպի մեր փոխառություններին, ԽՍՀՄ աշխատավորության կողմից—այդպիսին է խորհրդային փոխառությունների յուրահատկությունը: Մեր յերկրի աշխատավորությունը նշանակալից ոգուտներ է ստանում փոխառություններից: Հնգամյակի չորս տարվա ընթացքում պետության կողմից վճարված և աշխատավորությանը փոխառություններով սոկոմների և շահումների ձևով 841,9 միլիոն ռուբլի:

«Պարտատոմսատիրոջ որ»-ի անցկացման կապակցությամբ առ 1—4—1933 թ. վճարվել է 2·100·000 շահումներ և ընդգրկված է ստուգման մեջ մոտ 17 միլիոն պարտատոմսատերեր:

Այդպիսով ստուգումը պարզել է, վոր մոտավորապես յուրաքանչյուր 8-րդ պարտատոմսատերը շահել է փոխառությունների պարտատոմսերի վորոշ դումար:

«Պարտատոմսատիրոջ որ»-ը պարզել է յերկու կարևորագույն արդյունքներ:

1-ին արդյունքը: Շահումների ստուգմամբ ընդգրկված միլիոնավոր բանվորներ, կոլտնտեսականներ և աշխատավորներ ցուցաբերեցին խոշոր հետաքրքրություն դեպի այդ կամպանիան: «Այժմ ինձ կարիք չկա ագիտացիայի յենթարկել փոխառության համար,

յես սիրով կբաժանորդագրվեմ, վորովհետև տեսնում եմ ինչի համար են ծախսվում մեր փոխառությունները և ինչ ոգուտ են բերում անձամբ աշխատավորներին», բանվորուհու այդ տիպիկ հայտարարությունը բավականաչափ բնորոշում է աշխատավորության լայն մասսաների դրական վերաբերմունքը դեպի մեր փոխառությունները: 2-րդ արդյունքը: Կայանում է նրանում, վոր մենք պետք է պահանջենք մեր խնայողամարկղներից ավելի հստակ, ուշադիր և ամենորյա աշխատանք պարտատոմսատերերի ապաստրկման, շահումների ստուգման, պարտատոմսերի ժամանակին բաժանման, տեղեկատու աշխատանքի կադակերպման և այլնի դործում:

4

«ՅԵՐԿՐՈՐԴ ՀՆԳԱՄՅԱԿԻ ՓՈԽԱՌՈՒԹՅՈՒՆԸ»

(Առաջին տարվա բաժին)

8. «Ի տարբերություն առաջին հնգամյակի, յերկրորդ հնգամյակը լինելու յե առավելապես արդյունաբերության նոր ձեռնարկությունների յուրացման հնգամյակ, գյուղատնտեսության մեջ նոր ձեռնարկությունների, կոլտնտեսությունների, խորհտնտեսությունների կազմակերպչորեն ամրացման հնգամյակ, վորն, իհարկե, չի բացասում, այլ յենթադրում է նոր շինարարության հետագա զարգացում, դա նշանակում է, վոր յերկրորդ հնգամյակը, յեթե նա ցանկանում է լուրջ հաջողություններ ունենալ, պետք է լրացնել նոր շինարարության ներկայիս լողունը, նոր ձեռնարկությունների և նոր տեխնիկայի յուրացման նոր լողուններով» (Համկ(բ)Կ ԿԿ-ի և ԿՎՀ-ի միացյալ պլենումի բանաձևից «Առաջին հնգամյակի արդյունքները և 1933 թ.—յերկրորդ հնգամյակի առաջին տարվա ժող. տնտ. պլանը»):

Նոր շինարարության լողունի իրականացման հետ

միատեղ, նոր ձեռնարկությունների և նոր տեխնիկայի յուրացման խնդիրները պահանջում են բանվորներից, հարվածայիններից և հարվածայինուհիներից մաքսիմալ պայքար՝ աշխատանքի արտադրողականության հետագա բարձրացման, արտադրանքի վորակի լավացման և ինքնարժեքի իջեցման համար: Այդ խնդիրների իրականացումը կապահովի հաջող պայքարը կուտակման չաղբյուրների հետագա ծավալման, «հնգամյակի 2-րդ կիսին ինչպիսի շինարարության բնագավառում, այնպես և արդյունաբերական արտադրանքի աճման բնագավառում, նոր հզոր առաջընթացի» ապահովման համար (Մտալին):

9. 1933 թ. 2-րդ հնգամյակի առաջին տարին հանդիսանում է ԽՍՀՄ ժողովրդական տնտեսության հետագա զարգացման տարին: Այդ տարում արդյունաբերության բնագավառում մենք կպայքարենք՝

1933 թ. համամիութենական արդյունաբերության արտադրանքի 16,50 % աճի ամբողջ ժողովրդական տնտեսության 18 միլիարդ ռուբլու կապիտալ շինարարության ծրագրի կատարման:

9 միլիոն տոնն թուջի ձուլման

8,9 միլիոն տոնն պողպատի ձուլման

6,2 միլիոն տոնն պրոկատի ձուլման

15 նոր հնոցների, 51 մարտենների, 15 պրոկատների և 4 բլումինգների դործի զցելու

16.300 միլիոն կիլովատ ժամ ելեկտրո-եներգիա արտադրելու

84 միլիոն տոնն ածուխ ստանալու

6,5 միլիարդ ռուբլու մեքենաներ արտադրելու

1.839 միլիոն ռուբլու քիմիական արտադրանք բաց թողնելու

8,8 միլիարդ ռուբլու թեթև արդյունաբերության արտադրանք բաց թողնելու

7,7 միլիարդ ռուբլու սննդային արդյունաբերության արտադրանք բաց թողնելու

2,072 միլիոն ռուբլու անտառային արդյունաբերության արտադրանք բաց թողնելու

7,920 միլիոն ռուբլու արդյոթպերացիայի արտադրանք բաց թողնելու:

Յերկաթգծի տրանսպորտի վրա յուրաքանչյուր ուր 58.000 վագոն բեռնելու:

Արդյունաբերության մեջ աշխատանքի արտադրողականությունը 14 % բարձրացնելու, արդյունաբերական արտադրանքը ինքնարժեքը 3,9 % իջեցնելու:

Շինարարության ինքնարժեքը 50 % իջեցնելու, ամբողջ ժողովրդական տնտեսության մեջ 6,8 % և արդյունաբերության մեջ 9 % աշխատավարձի ավելացում անցկացնելու, 11,7 միլիարդ ռուբլու կոլտնտեսական շինարարության ծրագիրը կատարելու, պետական բյուջեյի մուտքի մասը՝ 34,689 միլիոն ռուբլի և յեղքի մասը՝ 33.169 միլիոն ռուբլի կատարելու համար:—

Շինարարության այդ ծրագրի ապահովումը, պահանջում է պայքարի ծավալում կուտակման պլանների կատարման համար, առաջին հերթին կուտակման ամենակարևոր աղբյուրի՝ արդյունաբերության ներսում, վորը հաջողվում է ամենուրյա պայքարի միջոցով բանվորների և բանվորուհիների սոցմրցման և հարվածայնության հիման վրա, արտադրանքի վորակի լավացման, ինքնարժեքի իջեցման և աշխատանքի արտադրողականության առաջադրանքների կատարման համար:

2-րդ հնգամյակի առաջին տարում կոմունիստական կուսակցության կողմից դյուղատնտեսության բնագավառում, առաջադրված են կարևորագույն խնդիրներ:

1933 թ. մենք պայքարում ենք ցանձային տարածության ապահովման համար՝

Գարնանային կուլտուրաներ 97 միլիոն հեկտար

Աշնանային կուլտուրաներ 38,5 միլիոն հեկտար

Բերքատվության բարձրացման համար՝

Հստ հացահատիկային կուլտուրաների 13 տոկ.

Քանքուկի	8 տոկ.
Կավահատի	20 »
Արևածաղկի	25 »
Շաքարի հալնդեղի	33 »

ՄՏ կայանների թիվը 2.768-ի հասցնելու համար, ինդուստրիալ կենտրոնների և արդյունաբերութային պարենային և հումուլթի բազայի ամրացման համար:

Դյուղատնտեսութային հետադար վերելքի և կոլտընտեսությունների և առանձին կոլտնտեսականների յեկամտի անընդհատ աճի համար:

Մեր պլանների լրիվ ֆինանսավորման համար, պաշարի ամենագործող գործիքներից մեկը, հանդիսանում են մեր մասնաշաղկան պրոլետարական փոխառությունները:

«Յերկրորդ հնդամյակի» (առաջին տարվա բաժին) փոխառությունն ուղղված է 2-րդ հնդամյակի 1-ին տարվա պլանների ապահովման, փոխառությունների հաջող բաժանորդագրութային ապահովման, 2-րդ հնդամյակի կարևորագույն խնդիրները՝ անդամակարգ սոցիալիստական հասարակարգի կառուցումը:

10. «Յերկրորդ հնդամյակի փոխառությունը» բաց է թողնվել յերեք միլիարդ ուսուլու չափով, 10 տարի ժամանակով, սկսած 1933 թ. հոկտեմբերի 1-ից, մինչև 1943 թվի հոկտեմբերի մեկը:

Փոխառությունը բաղկացած է յերկու մասից՝ տոկոսաբեր (անչահող) և անպայման շահող:

Փոխառության պարտատոմսերը բաց են թողնվել յուրաքանչյուրը հարյուր ուսուլու արժողութային: Բացի 100 ուսուլուց ամբողջական պարտատոմսերից, բաց են թողնվել նաև 50, 25, 10 և 5 ուսուլուանոց պարտատոմսեր, վորոնք հանդիսանում են ամբողջական պարտատոմսերի մասերը: Ըստ տոկոսաբեր մասի, ամբողջական պարտատոմսերն ունեն միայն 25 և 10 ուսուլուանոց պարտատոմսեր: Հինգ ուսուլուանոց պարտատոմսերը բաց են թողնվել մանրացման գործածությունների համար: Փոխառության յուրաքանչյուր

մասը (տոկոսաբեր և անպայման շահող) բաժանվում են կարգերի, յուրաքանչյուր 100 միլիոն ուսուլու: Անպայման շահող յուրաքանչյուր կարգն ունի 20 հազար սերիաներ, յուրաքանչյուր սերիայում 50 հատ 100 ուսուլուանոց պարտատոմսերով: Տոկոսաբեր մասի յուրաքանչյուր կարգում 100 հազար սերիաներ, յուրաքանչյուր սերիայում 10 հատ 100 ուսուլուանոց պարտատոմսերով:

Անպայման շահող պարտատոմսերով՝ յեկամուսները վճարվում են միայն շահումների միջոցով: 10 տարվա ընթացքում, յուրաքանչյուր պարտատոմս անպայման շահում է: Շահումները՝ 100 ուսուլուանոց պարտատոմսերով սահմանված են՝ 3000, 1000, 500, 250 200 և 150 ուսուլու, ներառյալ այդ թվում շահող պարտատոմսերի արժեքը (100 ուսուլու): Պարտատոմսի բաժանված յուրաքանչյուր մասով վճարվում է շահման գումարի համապատասխան մասը:

Որինակ՝ 50 ուսուլուանոց պարտատոմսով, վճարվում է 100 ուսուլուանոց պարտատոմսին հասանելիք շահած գումարի կեսը և այլն:

Այսպիսով ի տարբերություն «Հնդամյակի 4-րդ սոլարական տարվա» փոխառության, նոր փոխառության պարտատոմսերը մարվում են շահման գումարի վճարման հետ միաժամանակ: 10 տարվա ընթացքում տեղի յեն ունենալու 40 շահումների վիճակահանություններ, յուրաքանչյուր տարում չորս վիճակահանություններով:

Վիճակահանություններն սկսվելու յեն 1934 թվին, այսինքն կոլեկտիվ բաժնեգրության մաս-մաս վճարման կարգով ձեռք բերվող պարտատոմսերի արժեքը բաժանորդների կողմից լրիվ մուծելուց հետո: Պետության կողմից փոխարինաբար ստացված անտոկոսաբեր մասի յուրաքանչյուր 100 միլիոն ուսուլու համար 10 տարվա ընթացքում պարտատոմսերով պիտի վճարվի 198 միլիոն ուսուլու: Փոխառության չրջանառության առաջին յերկու տարիներում մեկ միլիոն պարտատոմս

րից, յուրաքանչյուր տարի շահում են 31.200 պարտատոմսեր:

Անպայման շահող մասի պարտատոմսերով շահումները վճարվում են խնայդրամարկղների կողմից պաշտոնական աղյուսակներով, վորոնք հրապարակվում են «Իզվեստի», «Նկոնոմիչեսկայա օրդն», «Կրեստյանսկայա Գաղեստա» թերթերում և այն դործկումի թերթում, վորի տերիտորիայի վրա կատարվել է վիճակահանությունը: Խնայդրամարկղները շահումները վճարում են վերոհիշյալ թերթերից մեկին ու մեկի հաջորդ համարն ստանալուց հետո, սկսած այն համարից, վորում տպագրվել է շահման աղյուսակը: 3000 ուրբլու շահումները վճարվում են միայն Պետնիշի կողմից շահող պարտատոմսերի իսկությունը նախորդ ստուգելուց հետո:

Շահած պարտատոմսը հետագա շահման վիճակահանություններին չի մասնակցում այնքան, վորքան շահած պարտատոմսով վճարվող դումարի մեջ մտնում է նույնպես և պարտատոմսի արժեքը, այս շահումը վճարելիս պարտատոմսը չի վերադարձվում պարտատոմսատերերը, այն մնում է խնայդրամարկղում:

Տոկոսաբեր մասի պարտատոմսերի կուպոնները վճարվում են նրանց վճարման ժամկետը հասնելու ժամանակ, բոլոր խնայդրամարկղների կողմից: Պարտատոմսատերերը կարող են շահումներն ու կուպոնների արժեքն ստանալ իրենց ցանկացած ժամանակը, սկսած վճարման օրից, բայց վոչ ուշ 1948 թվի հոկտեմբերի մեկից:

«Տերկրորդ հնդամյակի փոխառության» պարտատոմսերի վրա գրվում է հասարակական հսկողության գործողությունը, վորը սահմանված է «Հընդամյակը չորս տարում» փոխառության բոլոր բաժինների պարտատոմսերի վաճառքի և գրավ դնելու վերաբերյալ:

Անպայման շահող մասի բոլոր պարտատոմսերը մարվում են նրանց վրա ընկած շահումները վճարելիս,

վորի դումարի մեջ մտնում է, ինչպես վերևում ասվեց պարտատոմսի արժեքը:

11. Տոկոսաբեր մասի ամբողջ յեկամուտը տրվում է տարեկան տաս տոկոսի չափով, վորը վճարվում է կուպոններով: Կուպոնների վճարումը կատարվում է տարեկան մեկ անգամ հոկտեմբերի 1-ին, սկսած 1934 թվի հոկտեմբերի 1-ից:

100 ուրբլիանոց պարտատոմսի կուպոնով վճարվում է 10 ուրբլի, պարտատոմսի բաժանված յուրաքանչյուր մասով վճարվում է կուպոնային յեկամուտի համապատասխան մասը (25 ուրբլիանոց պարտատոմսի կուպոնով 2—50 կոպ. և այլն):

Տոկոսաբեր մասի պարտատոմսերով շահումների վիճակահանություններ չեն կայանալու:

Տոկոսաբեր մասի պարտատոմսերի մարումն սկսվում է 1939 թվի հոկտեմբերի մեկից, թե վոր պարտատոմսերն են հատկապես յենթակա մարման, կվորոշվեն մարման վիճակահանությունների միջոցով: Մարման վիճակահանություններում դուրս յեկած պարտատոմսատիրոջը վճարվում է նրա արժեքը, այն թվի հոկտեմբերի մեկից, վորում կատարվել է վիճակահանությունը: Այն ժամկետից սկսած յերբ պարտատոմսը դուրս է յեկել մարման վիճակահանությունում, դադարեցվում է այլևս տոկոսների բարդումը նրա վրա:

Պարտատոմսատերերը կարող են տոկոսաբեր մասի պարտատոմսերը ներկայացնել նրանց արժեքն ստանալու համար, իրենց ցանկացած ժամանակը, սկսած նշված ժամկետից, բայց վոչ ուշ 1948 թվի հոկտեմբերի մեկից:

Աշխատավորները պարտատոմսերը ձեռք են բերում կուպոնով բաժնեգրության կամ կանխիկ վճարման կարգով:

12. Իրացման ժամկետը

Փոխառության իրացումն սկսվում է մայիսի 15-ից քաղաքում և դյուղում միաժամանակ:

Փոխառութեան մասնաշաղկապն աշխատանքները տարվում են այնպիսի տեմպերով, վորպեսզի յերկու դեկադի ընթացքում ընդգրկվեն փոխառութեան բաժնեգրութեան մեջ քաղաքներից և քաղաքատեղի վայրերի բոլոր բանվորները և ծառայողները և աշխատավորները, այն հաշվով, վորպեսզի միաժամանակ ցույց տալ լայն ոգևորություն յենթաշխարհի գյուղերին և կոլտնտեսութուններին:

Բոլոր կոլտնտեսութունների ընդգրկումը բաժնեգրութեան և աշխատավոր մենատնտեսների ներգրավումը բաժնեգրութեան մեջ կատարվում է ամենակարճ ժամանակամիջոցում, վորպիսին սահմանված է, յուրաքանչյուր շրջանի, մարզի, հանրապետութեան համար:

Բանվորները, ծառայողները, կոլտնտեսականները, կազմակերպված տնայնագործները, սովորողները և քաղաքի անկազմակերպ աշխատավոր բնակչությունը ձեռք է բերում փոխառութեան պարտատոմսերը, կոլեկտիվ բաժնեգրման կարգով:

Պարտատոմսերի վճարումը կատարվում է մաս-մաս վճարման կարգով:

Բանվորների, ծառայողների, քաղաքի աշխատավորների այլ խմբերի համար, մաս-մաս վճարման ժամկետը սահմանված է սկսած 1933 թվի հունիսի մեկից, մինչև 1934 թվի ապրիլի մեկը: Բաժնեգրութեան դեմաց առաջին մուծումը վճարվում է 1933 թ. հունիս ամսվա առաջին կիսամյակի աշխատավարձից:

Կոլտնտեսականների բաժնեգրութեան մաս-մաս վճարման տևողությունը սահմանված է շրջործկոմների կողմից տեղերում, բայց 1934 թվի փետրվարի մեկից վոչ ուշ:

Աշխատավոր մենատնտես գյուղացիները դնում են պարտատոմսերը կանխիկ վճարման կարգով: Աշխատավոր մենատնտեսները կարող են նույնպես պարտատոմսի հայտարարված դումարը վճարել մի քանի ժամկետներում: Բաժանորդների հետ փոխառութեան հաշ-

վարկումները կատարվում են նրանց աշխատանքի վայրում: Փոխառութեան մուծումները բանվորների-ծառայողների և աշխատավորների մյուս խմբերից վորոնք աշխատավարձ են ստանում, պահվում են հավասար մասերով յուրաքանչյուր ամիսում աշխատավարձը վճարելիս տվյալ բաժանորդի կողմից, աղմինստրացիային տված հանձնարարությունների հիման վրա:

Կոլտնտեսականները վճարում են իրենց բաժնեգրութեան մուծումները կանխիկ դրամով, գյուղատրհուրդների լիազորներին:

Ամբողջ մուծումները կատարելուց հետո, բաժանորդին ստանում է առձեռն այն մասի և արժողությամբ պարտատոմսեր, վորոնք հայտնված են բաժնեգրութեան ժամանակ:

Այնքան, վորքան, նոր փոխառությունների շահումների վիճակահանությունն սկսվում է ամբողջ մուծումների վերջանալուց հետո, ապա պարտատոմսերի համարները ամրացում բաժանորդներին, ինչպես արվում էր նախորդ փոխառությունների ժամանակ, չի կատարվելու:

Դրանով իսկ վերանում է նախորդ ամրացման կտրոններ տարու անհրաժեշտությունը «Յերկրորդ հընգամյակի փոխառություն» (առաջին տարվա բաժին) պարտատոմսերը տրվելու յեն բոլոր բաժանորդներին մինչ վիճակահանությունների սկիզբը:

13. «Յերկրորդ հընգամյակի փոխառություն» (առաջին տարվա բաժին) կամայանիայի աղցկիացումը, տարվում է յերկրի ներսում դասակարգային ուղիված պայքարի և միջազգային զիջատիչ կապիտալիստների կողմից դեպի ՍՍՀՄ-ն թշնամական և ստեղծություն նոր սրտահայտությունների պայմաններում:

«Յերկրորդ հընգամյակի փոխառություն» հաջող անցկացմամբ, կտանք մահացու հարված դասակարգային թշնամուն, ուժեղացնենք ՍՍՀՄ-ի տնտեսական անկախությունը և ամրապնդենք մեր յերկրի պաշտպանունակությունը:

Կոմունիստական կուսակցութեան ղեկավարութեամբ
և անհաշտ պայքար մղելով՝ աջ ուղիորտունի դեմ՝
վորպես գլխավոր վտանգի, պայքարելով «ձախ» խոտո-
րումների և հակահեղափոխական տրոցկիզմի դեմ՝ ան-
խնայ ջանքերով ամեն տեսակի հակակուսակցական
խմբավորումները, կուստոմը գրպանում բուրժուական
այլասերվածներին—դասակարգային թշնամու գործա-
կալներին վճռականապես մերկացնելու միջոցով՝ ձեռք
են բերված վճռական հաջողութիւններ սոցիալիզմի կա-
ռուցման և դասակարգային թշնամուն հաղթելու գոր-
ծում:

Դասակարգային թշնամին ջանքերով և, թեպետ
և չի վերացված և այդ յեղած և ներկայումս մեռնող
դասակարգի մնացորդները ցրվել են ամբողջ յերկրում
և փորձում են տանել քայքայիչ աշխատանք խորհրդա-
յին իշխանութեան դեմ:

«Այդ նախկին մարդիկ, սողոսկել են մեր գործա-
րանները, ֆարքիկաները, մեր հիմնարկութիւնները և
առևտրական կադակերպութիւնները, ջրային և յեր-
կաթգծային տրանսպորտի ձեռնարկութիւնները և
գլխավորապես կոլտնտեսութիւնները և խորհտնտե-
սութիւնները: Սողոսկել են և անցել, թաղնվել, հաղ-
նելով «բանվորների» և «գյուղացիների» դիմակ, ըստ
վորում նրանցից վտանք անցել են նույնիսկ կուսակ-
ցութեան մեջ» (Ստալին):

Չախջախված և ցրված դասակարգային թշնամին,
փոխել է իր դիրքը գործելով Խորհրդային իշխանու-
թեան դեմ վնասարարութեան ճանապարհով (ТИХОЙ са-
пои):

Նա փորձում է ոգտագործել Խորհրդային իշխա-
նութեան յուրաքանչյուր միջոցառումը, վորպեսզի վար
կաբեկի և կշտամբի նրան և անցկացնի աշխատավորա-
կան մասսաների մեջ, այդ միջոցառումների դեմ ուղ-
ղված իրեն «լուղունդները»:

Սյապես որինակ դասակարգային թշնամին վորո-
շում և դուրս գալ մեր փոխառութիւնների դեմ, վո-
րոնք ոգտվում են բանվոր դասակարգի և կոլտնտեսա-

կան գյուղացիութեան մեծ վստահութիւնից և ագի-
տացիա յե մղում փոխառութեանը բաժանորդագրվելու
դեմ:

Մեր թշնամիների այդ դասակարգային թշնամա-
կան ագիտացիայի հայտնաբերումը, յուրաքանչյուր
բանվորի և աշխատավորի առաջնակարգ խնդիրն է:

Դասակարգային թշնամու նկատմամբ հեղափոխա-
կան աշխրջութիւնն ուժեղացնելու, «Յերկրորդ հըն-
դամյակի փոխառութեան» 100 տոկոսով բաժնեգրվելու
միջոցով ապահովենք պրոլետարիատի դիկտատուրան,
եւ ապելի ծախարենք սոցիալիստական մրցութիւնը
«Յերկրորդ հնդամյակի փոխառութեան» արադ և լրիվ
տեղափոխման համար:

Տանք յերեք չաբաթվա աշխատավարձը նոր փոխա-
ռութեանը:

«ՅԵՐԿՐՈՐԴ ՀՆԳԱՄՅԱԿԻ ՓՈԽԱՌՈՒԹՅԱՆ» ԿԱՄՊԱՆԻԱՅԻ ԼՈՁՈՒՆԳՆԵՐԸ

1. Յերեք չաբաթվա աշխատավարձը՝ «Յերկրորդ
հնդամյակի փոխառութեանը» ապահովենք աշխատա-
վորութեան լիովին մասնակցութիւնը փոխառութեան
մեջ:

2. Յերեք չաբաթվա յեկամուտը «Յերկրորդ հըն-
դամյակի փոխառութեանը»:

Վոչ մի կոլտնտեսական և կոլտնտեսուհի— փոխա-
ռութեան բաժնեգրութիւնից դուրս:

3. Աշխատավոր գյուղացիներ — մեկնատնտեսներ,
յերեք չաբաթվա յեկամուտը «Յերկրորդ հնդամյակի
փոխառութեանը», հավատարմել կոլտնտեսականներին:

4. Բայլէիկյան տեմպերով տեղավորենք «Յերկ-
րորդ հնդամյակի փոխառութիւնը», ձեռք բերենք նոր
հաղթանակներ— սոցիալիստական շինարարութեան
Ֆրոնտում:

5. Նոր փոխառութեան միջոցներով ապահովենք

1933 թվի յերկրորդ հնգամյակի առաջին տարվա ժողովրդական տնտեսության պլանի կատարումը:

6. Փոխառությունները — պրոլետարիատի փորձված գործիքն է, սոցիալիզմի կառուցման գործում, իրեն սեփական պրոլետարական հաշվին, տեղավորենք «Յերկրորդ հնգամյակի փոխառությունը» լրիվ և ժամանակին:

7. Հարյուրավոր նոր գործարաններ, ֆաբրիկաներ, խորհտնտեսություններ և ՄՏԿ-ներ կառուցվել են առաջին հնգամյակի փոխառությունների միջոցներով. «Յերկրորդ հնգամյակի փոխառությամբ» ապահովենք սոցիալիստական հասարակարգի կառուցումը ԽՍՀ Միությունում:

8. Մասնակցելով «Յերկրորդ հնգամյակի փոխառությանը» ուժեղացնենք ԽՍՀՄ-ի տնտեսական անկախությունը, ամրացնենք մեր յերկրի պաշտպանունակությունը:

9. Մեր ուժը նրանումն է, վսր մենք սոցիալիզմը կառուցում ենք սեփական միջոցներով, առանց դրաի ճորտային վարկերի, «Յերկրորդ հնգամյակի փոխառությամբ»:

10. Տնտեսական ճգնաժամը քայքայեց կապիտալիստական յերկրներին ֆինանսները: Մեզ մոտ ստեղծված է պրոլետարական դիկտատուրայի ամուր բազա, «Յերկրորդ հնգամյակի փոխառության» միջոցները ԽՍՀՄ-ի ֆինանսական հզորության հետագա ուժեղացմանը:

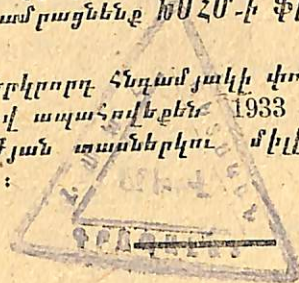
11. Ծավալենք ֆաբրիկաների, գործարանների, խորհտնտեսությունների, ՄՏԿ-ների, կոլտնտեսությունների սոցիալիստական մրցությունը «Յերկրորդ հնգամյակի փոխառության» արագ և լրիվ տեղավորման համար:

12. Հարվածայիններ և հարվածայնուհիներ, յեղեք առաջին «Յերկրորդ հնգամյակի փոխառության» բաժնեգրության մեջ, կադմակերպեցեք փոխառության տեղավորումը աշխատավորության մեջ:

13. Կոլտնտեսական դաշտերի հարվածայիններ և հարվածայնուհիներ յեղեք «Յերկրորդ հնգամյակի փոխառության» բաժնեգրվողների առաջին շարքերում, կադմակերպեցեք փոխառության տեղավորումը դյուղում:

14. Ֆինանսները պրոլետարական դիկտատուրայի պայքարի հզոր զենքն են կապիտալիստական տարրերի մնացորդների դեմ, «Յերկրորդ հնգամյակի փոխառությամբ» ամրացնենք ԽՍՀՄ-ի ֆինանսական հզորությունը:

15. «Յերկրորդ հնգամյակի փոխառությանը» լրիվ մասնակցելով ապահովեցենք 1933 թվի կուլտուրական շինարարության առաներկու միլիարդանոց ծրագրի կատարումը:

Բ Ո Վ Ա Ն Դ Ա Կ Ո Ւ Թ Յ Ո Ւ Ն

	Եջ
1. Առաջին հնգամյակը կառուցված է իր պրակտա- րական հաշվով	2
2. Տնտեսական ճգնաժամը կործանեց կապիտալիս- տական յերկրների ֆինանսները, կառաստրոֆիկ կելադով վառքարացրեց աշխատավորության կյուրական դրուբյունը	9
3. Ուր են գնացել ԽՍՀՄ փոխառություններից ստացված միջոցները	12
4. «2-րդ հնգամյակի փոխառությունը»	17

ՀՀ Ազգային գրադարան

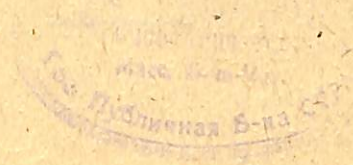
NL0945886

- 30 -

1933թ. 264

U92

2779

Գեորգի Կարապետ

Գրադարան 8801

Գրադարան 1156

Տիրաժ 2000